

VẮC-XIN COVID-19

Tôi cần biết những gì về vắc-xin COVID-19?

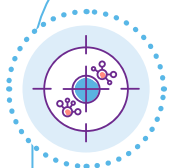

COVID-19 là gì?

- COVID-19 là một bệnh truyền nhiễm gây nên bởi vi rút corona 2019.
- COVID-19 có thể lây lan khi một người có vi rút ho, nhảy mũi, nói chuyện hoặc thậm chí thở gần một người khác.
- Một số người có thể có vi rút và không biết mình có, và vẫn lây cho những người khác.
- Những người có COVID-19 có thể bị:
 - ho
 - sốt
 - cảm thấy mệt mỏi
 - có thể không có khả năng để nếm hoặc ngửi được tốt cho lắm
 - khó thở
 - tiêu chảy hoặc ói mửa
 - ớn lạnh
 - chảy mũi.
- Một số người bị COVID-19 có các triệu chứng nhẹ. Những người khác có thể hoàn toàn không cảm thấy bị bệnh. Nhưng một số người mắc COVID-19 có thể bị bệnh rất nặng và có thể tử vong.

Vắc-xin là gì?

- Vắc-xin bảo vệ miễn dịch của quý vị tạo ra **các kháng thể** để giúp cơ thể quý vị chống lại một vi trùng có thể khiến quý vị bị bệnh.
- Các nhà khoa học làm ra vắc-xin để bảo vệ quý vị và những người khác chống lại vi trùng, kể cả vi khuẩn và các vi rút chẳng hạn như vi rút corona.
- Chúng ta đã có vắc-xin trị các bệnh khác như bại liệt, cúm và bệnh sởi.
- Vắc-xin COVID-19 hoạt động với các cơ chế bảo vệ tự nhiên của cơ thể quý vị để chống trả COVID-19, giống như cách thức hoạt động của các vắc-xin khác.
- Vắc-xin COVID-19 được tiêm vào cơ thể.
- Bác sĩ nghĩ rằng sẽ có ít người bị bệnh vì COVID-19 hơn nếu có thêm nhiều người chủng ngừa.
- Bác sĩ nghĩ rằng tất cả mọi người nên chích ngừa COVID-19 là điều quan trọng.

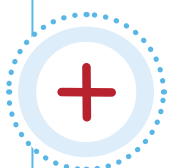
Vắc-xin COVID-19 hoạt động ra sao?

- Vắc-xin COVID-19 huấn luyện hệ miễn dịch của cơ thể quý vị tạo ra các kháng thể chống lại vi rút corona. Nếu quý vị bị phơi nhiễm với vi rút COVID-19 sau khi đã chích vắc-xin, các kháng thể sẵn sàng chống trả và giúp quý vị không bị bệnh.
- Vắc-xin không có chứa vi rút COVID-19 vì vậy vắc-xin không thể khiến quý vị bị COVID-19. Thay vào đó, vắc-xin cho cơ thể quý vị một công thức để tạo ra các kháng thể.
- Quý vị phải chích vắc-xin **hai lần** để được bảo vệ đầy đủ chống lại COVID-19. Người chích vắc-xin cho quý vị sẽ bảo quý vị khi nào phải chích liều thứ nhì.

Tôi có thật sự cần chích mũi vắc-xin thứ nhì hay không?

- Có. Điều rất quan trọng phải chích cả hai liều vắc-xin. Liều thứ nhì bảo hệ miễn dịch tạo ra thêm nhiều kháng thể nữa. Điều đó sẽ cho cơ thể quý vị cơ hội tốt nhất để chống trả vi rút.

Vắc-xin có an toàn hay không? Làm thế nào chúng ta biết được?

- Có, vắc-xin thì an toàn, và là cách chủ yếu để chúng ta đánh bại COVID-19.
- Vắc-xin không đưa COVID-19 vào cơ thể quý vị. Vắc-xin chỉ làm việc với hệ miễn dịch của quý vị để cơ thể quý vị sẽ sẵn sàng để chống lại vi rút nếu quý vị tiếp xúc với siêu vi trùng.
- Các bác sĩ và khoa học gia đã làm việc để bảo đảm vắc-xin an toàn để dùng.
- Các nhà khoa học đã thử vắc-xin với rất nhiều, nhiều người. Họ đã chích cho tất cả mọi người trong cuộc thử nghiệm. Một số người được chích vắc-xin và một số đã được chích nhưng không có vắc-xin trong đó.
- Sau đó các nhà khoa học xem điều gì đã xảy ra cho mọi người trong cả hai nhóm.
- Hầu hết những người được chích vắc-xin đã không bị bệnh. Rất nhiều người đã bị bệnh là những người đã không có chích vắc-xin.

Các tác dụng phụ của vắc-xin là gì?

- Các tác dụng phụ phổ biến bao gồm:
 - đau cánh tay
 - bị đỏ và bị sưng nơi đã được chích thuốc
 - cảm thấy mệt mỏi
 - bị nhức đầu
 - sốt nhẹ hoặc bị các cơn ớn lạnh
 - đau nhức bắp thịt hoặc khớp xương.
- Các tác dụng phụ này thường là nhẹ hoặc vừa phải và sẽ hết đi sau một vài ngày.

Ai nên chủng ngừa?

- Tất cả mọi người đều nên chủng ngừa nếu họ có thể.
- Điều này bao gồm những người đã bị nhiễm vi rút trước đây và cả những người chưa hề bị nhiễm vi rút.
- Điều thật sự quan trọng cho một số nhóm người là phải chủng ngừa bởi vì khó để họ được an toàn không bị COVID-19 và nếu họ bị nhiễm vi rút, họ có thể bị bệnh rất nặng. Các nhóm này bao gồm:
 - người già
 - những người lớn thuộc sắc tộc Thổ dân, người Métis và người Inuit
 - những người đang ở hoặc làm việc ở một số nơi có nhiều rủi ro (ví dụ các nhà hưu trí, các nhà tạm trú và những người ở dài hạn trong bệnh viện)
 - những người nào có nhiều người đến nhà để chăm sóc họ thường xuyên
 - những người với một số bệnh mãn tính (ví dụ mắc bệnh tâm thần nghiêm trọng, bệnh tiểu đường và bệnh suyễn).

Ai không nên chích ngừa?

- Không có vắc-xin COVID-19 nào đã được chấp thuận cho bất cứ ai dưới 16 tuổi. Có thêm các xét nghiệm hiện đang được thực hiện để bảo đảm thuốc chích ngừa an toàn cho trẻ em và thanh thiếu niên.
- Nếu quý vị có bất cứ các triệu chứng nào khiến quý vị nghĩ mình có thể bị COVID-19, quý vị có thể phải chờ để được chích ngừa.
- Quý vị không nên chích vắc-xin nếu quý vị bị các dị ứng hoặc phản ứng nghiêm trọng với:
 - bất cứ các thành phần nào của vắc-xin, kể cả polyethylene glycol (PEG). PEG là một chất phổ biến và có thể tìm thấy trong một số sản phẩm chẳng hạn như thuốc men, thuốc nhuận trường hoặc các thuốc sirô trị ho
 - liều vắc-xin COVID-19 đầu tiên của quý vị.

Nếu tôi đang có thai hoặc đang cho con bú sữa mẹ thì sao?

- Vắc-xin đã chưa được thử nghiệm ở những phụ nữ có thai và/hoặc đang cho con bú sữa mẹ.
- Vì các vắc-xin khác thì an toàn cho những người có thai và/hoặc đang cho con bú sữa mẹ, các chuyên viên nghĩ rằng vắc-xin COVID-19 cũng sẽ an toàn.
- Quý vị nên hỏi bác sĩ hoặc nhóm chăm sóc sức khỏe cho quý vị trước khi chích vắc-xin. Họ sẽ cho quý vị biết các điều lợi và hại của việc chủng ngừa và các rủi ro bị nhiễm COVID-19 nếu quý vị có thai và/hoặc đang cho con bú sữa mẹ để xem điều nào tốt nhất cho quý vị.
- Điều cũng quan trọng là phải báo cho người chích vắc-xin cho quý vị biết quý vị đang có thai và/hoặc đang cho con bú sữa mẹ.

Còn vấn đề thuốc men của tôi thì sao? Vắc-xin có sẽ ảnh hưởng đến các thuốc đó hay không?

- Hầu hết những người đang dùng thuốc không cần phải lo ngại về việc thuốc men của họ hòa lẫn với vắc-xin như thế nào. Đây là một câu hỏi hay để hỏi bác sĩ hoặc dược sĩ của quý vị.
- Nếu quý vị đang dùng thuốc chống đông máu (thuốc làm loãng máu), quý vị nên cho nhân viên chích vắc-xin biết để họ có thể cố gắng làm giảm bớt bất cứ sự bầm nào do kim tiêm.

Rượu, cần sa hoặc các thứ thuốc gây nghiện khác có ảnh hưởng đến việc vắc-xin hoạt động ra sao hay không?

- Không, chúng không có ảnh hưởng. Quý vị không cần phải ngưng uống rượu trước khi hoặc sau khi chích vắc-xin.
- Tuy nhiên, vì các ảnh hưởng của rượu ảnh hưởng đến hệ miễn dịch của cơ thể và việc vắc-xin hoạt động tốt như thế nào, người ta nên tránh uống nhiều rượu vào khoảng thời gian trước và sau khi chích ngừa.
- Cho đến nay, không có các vấn đề nào được biết về việc chích vắc-xin nếu quý vị dùng cần sa hoặc các loại thuốc gây nghiện khác.
- Quý vị nên hỏi bác sĩ hoặc nhóm chăm sóc sức khỏe của quý vị về việc uống rượu, hút cần sa và dùng các thứ thuốc gây nghiện khác trước khi chích ngừa để quý vị có thể lập một kế hoạch an toàn.

Tôi có thể bị dị ứng với vắc-xin hay không?

- Có, quý vị có thể bị nhưng hiếm khi xảy ra. Hầu hết mọi người đều không bị dị ứng với vắc-xin.
- Nếu quý vị bị dị ứng với polyethylene glycol (PEG) quý vị không nên chích vắc-xin.
- Các chuyên viên nghĩ rằng vắc-xin vẫn an toàn cho những người bị hầu hết các sự dị ứng khác và những người đã bị dị ứng với các loại thuốc chủng ngừa khác. Điều đó là vì những gì có bên trong vắc-xin này thì khác với những gì có trong hầu hết các loại vắc-xin khác.
- Đồng thời cũng không có chất kim loại, thuốc kháng sinh hoặc các sản phẩm thức ăn trong vắc-xin [có nghĩa là không có gelatin, vì vậy vắc-xin hợp với giới luật Hồi giáo (halal) và giới luật Do Thái giáo (kosher)].

Tại sao những người mắc bệnh tâm thần và/hoặc nghiện ngập nên chích ngừa là điều quan trọng?

- Những người mắc bệnh tâm thần nghiêm trọng có nhiều khả năng bị COVID-19 và trở nên bị bệnh rất nặng.
- Những người dùng các thứ thuốc gây nghiện, hoặc nghiện ngập ma túy, cũng có nhiều rủi ro bị COVID-19 và trở nên bị bệnh rất nặng.
- Đại dịch này đã là điều rất khó khăn cho tất cả mọi người, nhất là những người bị bệnh tâm thần và những người nghiện ngập ma túy và nghiện rượu.

(tiếp tục ở trang 5)

(tiếp tục từ trang 4)

- Vắc-xin bảo vệ những người được chích đồng thời cũng bảo vệ những người chung quanh họ.
- Càng có nhiều người đồng ý chích vắc-xin chủng nào thì cuộc sống của chúng ta càng sớm có thể trở lại bình thường chủng đó.
- Những người nào không chích vắc-xin sẽ vẫn luôn luôn lo lắng về việc bị COVID-19, và truyền lây bệnh cho những người khác. Họ sẽ không cảm thấy tự do để làm được mọi việc khi đại dịch đã chấm dứt.

Làm thế nào để tôi biết khi nào tôi có thể chích ngừa và làm thế nào để tôi sẽ biết phải đi đâu để chích ngừa?

- Bác sĩ hoặc nhóm chăm sóc sức khỏe cho quý vị sẽ cho quý vị biết khi nào quý vị có thể chích ngừa và đến đâu để chích.
- Quý vị cũng có thể kiểm tra trang mạng về vắc-xin COVID-19 của chính phủ Ontario để biết các tin cập nhật: covid-19.ontario.ca/covid-19-vaccines-ontario

Tôi có phải trả tiền để chích vắc-xin hay không?

- Quý vị không phải trả tiền để chích vắc-xin.
- Chính phủ Canada đang trả tiền cho tất cả mọi người để chích ngừa.
- Nếu quý vị chích vắc-xin, điều này sẽ chẳng thay đổi hoặc gây trở ngại với tiền quý vị lãnh từ chính phủ. Điều đó bao gồm các khoản trợ cấp tàn tật từ chính phủ (ODSP).

Làm thế nào để tôi quyết định nếu tôi muốn chích vắc-xin?

- Người tốt nhất để quý vị hỏi về vắc-xin là bác sĩ của quý vị. Quý vị cũng có thể nói chuyện với gia đình, bạn bè hoặc những người khác quý vị tin tưởng.
- Họ có thể giúp quý vị hiểu tất cả thông tin quý vị cần để suy nghĩ về điều này.
- Những người quý vị tin tưởng, như gia đình và bạn bè, cũng có thể giúp quý vị nói chuyện với bác sĩ của quý vị về vấn đề vắc-xin.
- Tờ thông tin chỉ dẫn này cũng hữu ích.

Nếu tôi không muốn chích vắc-xin thì sao? Các quyền của tôi là gì?

- Chích vắc-xin COVID-19 tại Ontario là tự nguyện. Quý vị có thể thảo luận với bác sĩ, những người trong nhóm chăm sóc sức khỏe của quý vị, gia đình quý vị, và những người khác quý vị tin tưởng để biết xem tiêm vắc-xin có phải là điều đúng cho quý vị hay không.
- Trước khi quý vị tiêm vắc-xin, quý vị sẽ cần phải ký một mẫu cho biết quý vị hiểu quý vị sẽ được tiêm vắc-xin và quý vị đã đồng ý với điều đó. Quý vị có thể thay đổi ý kiến bất cứ lúc nào trước khi tiêm vắc-xin. Quý vị cũng có thể hỏi để có thêm thông tin.

